

**БТВ, „Тази сутрин“,
12.03.2020 г.**

Управителят на НОИ Ивайло Иванов гостува в предаването „Тази сутрин“ по БТВ

Водещ Антон Хекимян: Колко са болничните, които са издадени заради коронавируса и дали те, ако се увеличат като бройка, могат да повлияят на системата на НОИ, буквално да я счупят? Затова ще разговаряме с управителя на НОИ Ивайло Иванов. Знае ли се от началото на кризата с коронавируса са болничните, които са издадени специално за карантина?

Ивайло Иванов, управител на НОИ: Да, знае колко са. Ние следим ежедневно в НОИ болничните, които са със статут на карантина, те са 392 от началото на годината. От тях 39 болнични са с диагноза коронавирус. Очакваме да дойдат и болничните за лицата, които в момента изкарват карантина в здравни заведения и от там ще се знае колко още лица има в здравните заведения.

Водещ: Вие казахте цялата бройка от началото на годината, но от момента, в който се разбра за коронавируса, за това, че българи, които се връщат от засегнати региони трябва да излязат в 14-дневна карантина, казвате, че са 39 специално в графа коронавирус, така ли?

Ивайло Иванов: Точно така.

Водещ: Оттук нататък по-подробно ли ще следите всички случаи, които са специално за коронавируса?

Ивайло Иванов: Ние следим абсолютно всички случай ежедневно. Прави се ежедневен мониторинг на тези случаи и в края на деня изпращаме информация до министъра на здравеопазването и министъра на труда и социалната политика, за да бъдат информирани и те каква е картината във всеки един момент.

Водещ: Очаквате ли тази бройка да се повиши?

Ивайло Иванов: С оглед на информациите, които идват, лично аз очаквам тази бройка да се повиши. Разбира се, се надявам и да не се повиши, но с информациите, които всеки ден идват - че има нов случай, нормално е да се увеличи и тази бройка. Надявам се, тази бройка да не се увеличава прогресивно.

Водещ: Да не е прогресивно и да не е драстично, защото със сигурност ще има увеличение може би и в следващите дни, но да не драстично. Тъй като малко преди възникването на ситуацията с коронавируса и в момента, в който се разбра, че трябва хората, които са били в засегнати региони, да бъдат в 14-дневен срок под карантина, се повдигна темата по какъв начин – болнични или пък платен отпуск. Нека да чуем какво каза тогава в Народното събрание министър-председателят Бойко Борисов (запис).

Има ли риск от това да се изпразни НОИ?

Ивайло Иванов: В момента ние нямаме случаи, в които да имаме 100-200 хил. заболели, или които да са определени с такава диагноза коронавирус, които да нарушат системата. Това, което в момента има, е, че в системата има 1 млрд. и 300 млн. лв. за изплащане на болнични и майчинство, 633 млн. лв. от тях за плащане на обезщетения за общо заболяване и карантина, където попада и коронавируса. Това са средства за 18 млн. дни в болнични, които НОИ може да покрие към този момент. Средства, които има и с които разполага. Разбира се, има много защитни механизми, които позволяват

да защитят системата в случай, че възникнат подобни критични ситуации. Един от тях е, разбира се, да се внесе искане до Народното събрание за коригиране на бюджета за държавното обществено осигуряване, като инициативата трябва да дойде от водещите министерства. Другият, по-лек вариант е с решение на Министерския съвет по Закона за публичните финанси. Чрез него може да се направи допълнителен трансфер за допълване на бюджета, ако в НОИ не стигат средства. Също така, вариант е и решение на Надзорния съвет на НОИ, където участват и синдикатите и работодателските организации! Там може да се вземе решение, което да прехвърли от други фондове на ДОО средства по сметката на „Общо заболяване и майчинство“, за да може да се покрият и да се платят тези разходи.

Водещ: Вие казахте в момента в системата има пари за 18 млн. дни болнични, но това е като цяло, предвид всички хора, които по принцип си вземат болнични и карантината. Аз извадих от предишни години, за 2019 г. или 2018 г., може би, е това число, близо или може би над 17 млн. и половина, близо 18 млн. са били болничните, нали така?

Ивайло Иванов: Да, така е. Ние нямаме в момента причина да имаме притеснения, поне от статистиката, която е към този момент, тъй като болничните от началото на годината през тази година са със 130 хил. по-малко, отколкото са за същия период на миналата година за първите два месеца, така че поне за сега от гледна точка на финансова стабилност ние нямаме притеснения за изплащане на тези болнични.

Водещ: Това не е ли голяма бройка – 130 хил. по-малко сравнено с миналата година за същия период?

Ивайло Иванов: Да, бройката не е малка, наистина. Тя се дължи на многото мерки, които бяха предприети, но освен мерките правим и точен анализ на какво се дължи този спад. Една от причините е, разбира се знаете, че през миналата година ние дадохме прекалено много фирми на органите на прокуратурата и съвместно с тях и с органите на полицията се извършиха много проверки. Близо 400 фирми са дадени на органите, които проверяват, осигурителите, където според нас има прекалено много болнични. Също така, има и страшно много обжалвани от НОИ болнични т.е. два пъти се увеличиха обжалваните болнични през миналата година там, където имахме съмнение, че те са изрядни.

Водещ: Това е по темата за фалшивите болнични, които също са един от големите проблеми на системата. Ето, обжалваните болнични листове през 2018 г. са малко над 9500. Колко са за миналата година? Казвате, че за 2019 г. се е увеличила бройката. Повече ли е?

Ивайло Иванов: Да, близо 17 хил. са обжалваните болнични, които ние сме обжалвали.

Водещ: Реално 2 пъти повече са за миналата година, което довежда до ситуацията, която по-малко фирми ще си позволят да манипулират с тези данни, така ли да разбираме?

Ивайло Иванов: Точно така. Тук искам да благодаря и на медиите, защото беше отразено широко това и мисля, че това изигра своята превантивна роля върху фирмите.

Водещ: Да, най-вероятно е изигралото ролята на превенция, но сега да се върнем на темата с коронавируса. По какъв начин разбирате, че тези хора, които са с болничен за карантина, действително са били в засегнати райони?

Ивайло Иванов: Не сме ние тези, които установяват това. Това го установяват здравните власти. Има заповед как да се изпълнява карантината, която е на министъра на здравеопазването и министъра на вътрешните работи. Плюс това, кметовете на общините, както и регионалните дирекции на МВР, проверяват дали лицата изпълняват 14-дневен карантинен срок, седейки си у дома. Те трябва да уведомят незабавно, ако установят, че не го правят и естествено НОИ няма да изплати на тези лица обезщетението, което трябва да се получи на болничния.

Водещ: Трябва ли да идват тези хора при вас? Защото видях, че и при вас има мерки. Призовават хората да не се струпват, да не идват в центровете на НОИ - там, където могат да подават документи, за да се предпазят.

Ивайло Иванов: Само искам да кажа, че тази система за контрол работи. Имаме вчера уведомление от Габрово, където 5 лица, които са се върнали от Италия и са с 14-дневен срок на карантина, не са открити на адресите си от органите на МВР. Органите на МВР са ни сезирали, ние сега ще проверим техния осигурителен статус и всичко останало, но тук според мен проблемът е по-голям къде са тези лица в момента. Предполагам, че органите на МВР ще ги открият веднага, щом не са в домовете си.

Водещ: Това означава, че се правят проверки на всички хора, които са се върнали от засегнатите райони. Разбираме сега за 5. За колко други хора сте разбрали от проверките?

Ивайло Иванов: Сигналът е от Габрово, за Габрово говорим.

Водещ: Така че, всеки, който е под карантина, да знае да си стои в дома си, за да може, когато бъде извършена проверка, той да си е на мястото на адреса. Защото пък това означава, че могат да не му бъдат изплатени дните, които са му по карантина, така ли?

Ивайло Иванов: Със сигурност няма да му бъдат изплатени дните, които са му гарантирани, но това е най-малкият проблем.

Водещ: Колко са случаите? Казахте 39 случая на карантина. Колко от тях са проверени и лицата са намерени на мястото, което са посочили като адрес.

Ивайло Иванов: Колко точно лица са проверени аз не мога да отговоря, но от органите на МВР ние сме уведомени само за тези 5 случая, в които има нарушение. Предполагам, че всички останали случаи също са проверени, тъй като това е една заповед. Що се отнася за втория ви въпрос - какво правим в НОИ, ние призоваваме, тъй като 1 млн. и половина хора имат персонален идентификационен код, гражданите по електронен път да се свързват с НОИ, защото с този код те могат да проверят абсолютно всичко по техния статус. Ние имаме над 70 електронни услуги. Могат да разберат както условията си за пенсиониране, така и да си изчислят прогнозен размер на пенсията. Ако са по майчинство или безработица, могат да видят дали има отпуснато обезщетение и дали то им е платено. Максимално сме опростили нещата така.

Искам да призова и друго! НОИ разполага и с Контактен център и всички могат да се свържат с него. Над 5000 са обажданията на ден, които ние обслужваме. През Български пощи могат да изпращат документи, за да не посещават НОИ физически. Ние не сме ограничили този достъп, но с оглед на ситуацията в момента, това е добрия вариант.

Водещ: Вие не сте ограничили достъпа, но призовават това да се случи. Как, между другото, се случват проверките, тъй като човекът, който е под карантина, би трябвало

да стои изолиран от всички останали и да не е в контакт с проверяващите. Как става самата проверка, имате ли информация?

Ивайло Иванов: Както казах, проверките ги извършват органите на МВР, те посещават домовете. А всички, които работят в НОИ са снабдени с предпазни средства, за да могат да обслужват клиенти.

Водещ: Още един казус в началото на седмицата, когато започна изплащането на пенсиите. Една голяма част от хората получават пенсиите си на карти, но пък много хора отиват и до пощите, за да си получат пенсията. Там как може да бъде предотвратено струпването на хора, които пък са и възрастни и са в най-рисковата група?

Ивайло Иванов: По принцип Български пощи, които са наши партньори, изплащат пенсиите на възрастните хора по график, по който хората посещават техните офиси. Не случайно пенсиите се изплащат от 7-мо до 20-то число на месеца - за да няма това струпване на хората. Допълнително, Български пощи са предприели допълнителни мерки, за да няма вътре струпване в самото помещение. В постоянна комуникация сме с тях и на този етап считаме, че са предприети необходимите мерки.

Водещ: Казахте, че сте предприели всички необходимите мерки, включително контрол на фирмите. Най-вероятно и допълнителни проверки, заради фалшивите болнични. Това е един от най-големите проблеми, отново казвам, в системата. Декларирахте за това, че държавата се опитва да се справи с него, но смятате ли, че заради корона вируса ще се увеличи броят на фалшивите болнични. Хората, които може да се страхуват и да предпочетат да си останат вкъщи.

Ивайло Иванов: Не очаквам подобно нещо. Може да има единични случаи, но не очаквам това да е масово. Мисля, че всички български граждани разбраха сериозността на проблема с коронавируса, отчитат това и едва ли точно по този път ще тръгнат, но така или иначе ние ще извършваме и там проверки.

Водещ: По какъв начин ще извършвате проверки, ако някой е решил да си вземе един или два дни болничен, да си слее почивните дни, за да си направи една мини ваканция? Как ще коментирате данните, които са от началото на тази година, когато се оказа, че най-много болнични листове по време на коледните и новогодишните празници са предоставени от служители от бюджетните предприятия?

Ивайло Иванов: Да има го този феномен да се сливат дните и хора да си вземат болнични листове. Вие съвсем правилно обърнахте внимание. Разбира се, ние направихме вече конкретен мониторинг и изпращаме тези данни до всички организации, които виждаме, че болничните се засилват в тези дни, за да може самите работодатели вече да обърнат внимание как се развиват тези болнични и къде са техните служители. В тази връзка, на НСТС, който се проведе в Министерския съвет, и в който участваха синдикатите, работодателите и всички членове на Тристранния съвет, се обсъди вариантът след електронното издаване на болничния лист от лекарите всички заинтересовани страни да имат достъп до тази информация, която до сега ползваше само НОИ. Ние ще я предоставим както на другите институции, така и на работодателите, за да могат да видят и те, че в този момент техният служител или работник е получил съответните болнични листове.

Водещ: Да, защото като че ли в един момент всичко се струпва върху лекарите като отговорност и Бойко Борисов, който каза и предупреди медиците да не се стига до арести, което може би също беше мярка на превенция, така ли?

Ивайло Иванов: Да мисля, че също изигра своята роля и беше силна мярка на превенция. Бяха посочени много лекари, които издават страшно много болнични, така че там също, надявам се, органите на медицинската експертиза и РЗИ да извършват проверки, за да се види дали това се дължи наистина на реални болнични или не. Истината е, че лекарите са първата линия, където болните отиват и те там получават своя документ или т.нар. болничен, който след това пристига при нас и ние вече имаме последващ контрол.

Водещ: Добре! Много благодаря! Очакваме ви отново при нас, за да си говорим включително и за корекцията на пенсиите от средата на тази година и за фалшивите ТЕЛК-ове, които са една от големите теми. Отново проблеми, с които трябва да се справя държавата.